# אמור תשפ"ד

# אשי ישראל

השיעור השבועי מפי מורינו
הרה"צ רבי יצחק לעזער שליט"א
בעל מחבר - תוך הנחל ושיחות מוהרא"ש

גיליון תט"ז

ניתן להאזין לשיעור בכל יום רביעי בשעה 22:10 בטלפון:077-2612984 שלוחה 9


חסדי ה' יתברך, אנחנו אוחזים בפרשת **אמור**, בתוך **ימי העומר הקדושים**, ואצל אנשי שלומינו יש חשיבות מיוחדת לפרשת אמור, עד כדי כך שמכנים אותה בתואר "**הפרשה של משיח**", מדוע? מה הקשר בין פרשת השבוע למשיח צדקנו?

בתורה השניה בליקוטי מוהר"ן, רבינו מלביש את כל ההשגה של ביאת המשיח ועבודת המשיח וכלי זינו של משיח – בתוך הפסוק הראשון של פרשת השבוע. נמצא א"כ, בוודאי נאה ויאה לה התואר: "**פרשה של משיח**".

ומי שזוכה להבין קצת את הלימוד של רבינו הקדוש – מה רבינו מגלה כאן, ואיך רבינו מלביש את זה בתוך הפסוקים של פרשת השבוע, האדם הזה הוא כבר חי מעין הגאולה...

הרי אנחנו מבקשים על הגאולה בכל יום בכל תפילה, ובעצם בכל שעה אנחנו מצפים לזה, בבחינת "**אחכה לו בכל יום שיבוא**"; אנחנו מחכים בכל עת על הגאולה, אבל אדם לא מבין שיש הכח בידו, בכל רגע ורגע, לקרב את הגאולה! ולא סתם 'לקרב את הגאולה', אלא לזכות למה שפירש הבעש"ט הקדוש עה"פ בתהלים (סט, יט) "**קָרְבָה אֶל נַפְשִׁי גְּאָלָהּ**" – שאדם יכול לקרב לעצמו את הגאולה של נפשו!

**ומיד כשאדם קרב את הגאולה לנפשו – הרי הוא קרב את הגאולה הכללית לעם ישראל, כי הגאולה הכללית תלויה בגאולת כל פרט ופרט!** וכשיצטרפו נשמות ישראל יחדיו ע"י משיח צדקנו – שהוא יאחד את כולם, וילמד לנשמות ישראל את הלימודים הכתובים כאן – בתורה השניה של רבינו – אז תהא הגאולה השלימה!

ועל־כן, כשאדם רוצה לעבוד על קירוב הגאולה, אל יסתכל על עצמו במבט של "מי אני" ו"מה אני" – "אני

בסך־הכל אדם פרטי, אדם קטן״... כל אדם כפי הקטנות שלו, שבאמת זוהי ״קטנות הדעת״, כי אדם צריך להאמין ולדעת איזה כח יש לו! כל אחד מישראל, טמונים בו כוחות עצומים!

ועלינו לזכור, את החלק הראשון של ׳ליקוטי מוהר״ן׳, רבינו בעצמו הדפים, וממילא ישנו סדר מיוחד ומדויק לסדרן של התורות – כפי שהן מסודרות אחת אחר השניה, והנה עתה אנחנו מדברים מהתורה השניה – תורה ב׳, ומתוך זה ניכנס לדבר גם־כן מדברי רבינו מעט אחר תורה ב׳ – שלוש תורות אחר־כך – והיא תורה ה׳, שם מתחיל רבינו את התורה ואומר: **״כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לוֹמַר: כָּל הָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא בִּשְׁבִילִי** (סַנְהֶדְרִין לז.)**, נִמְצָא כְּשֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא בִּשְׁבִילִי, צָרִיךְ אֲנִי לִרְאוֹת וּלְעַיֵּן בְּכָל עֵת בְּתִקּוּן הָעוֹלָם. וּלְמַלְאוֹת חֶסְרוֹן הָעוֹלָם, וּלְהִתְפַּלֵּל בַּעֲבוּרָם״**; נמצא אפוא, שרבינו נותן בזה לכל אחד ואחד את הכח **״למלאות חסרון העולם ולהתפלל בעבורם״**, כי הרי **״בשבילי נברא העולם״**, ויש בי כוחות נפלאים וגדולים! לכל אחדי!

וכשאדם שומע זאת, הוא מיד מתבלבל – וכי ״בשביל נברא העולם״? ומה עם כולם?... **אני יותר מיוחם מהשני?...** אבל המחשבה הזאת – היא סתם ׳בלבול המוחין׳... מדוע? **כי אתה צריך להסתכל על עצמך בלבד! אתה צריך להסתכל על עצמך ולדעת שבך תלויים כל העולמות כולם! וגם השני צריך לעשות ככה... ואין בזה שום סתירה! כל אחד צריך לרחם על עצמו, ועל כל העולם כולו, ולכל אחד ואחד יש את הכוחות לזה!**

רק מה הבעיה? שהיצר־הרע בא לבלבל את האדם בכל מיני מחשבות ובלבולים – ׳מדוע בשבילך נברא העולם? וכי אתה יותר מיוחם מהשני?!׳... אך באמת, אין פה ענין של ״מיוחם יותר מהשני״ – כי אין מישהו ׳שני׳, אלא רק **אתה בעצמך!**

זה הענין של **״צריך**[1] **כל אדם לומר: בשבילי נברא העולם״**, וא״כ עליו **״לעיין בכל עת בתיקון העולם״** – כלומר, לעיין ולהתבונן תמיד ׳מה יש פה לתקן׳, זה לא כ״כ קל... הרי זה ״תיקון העולם״ – כל העולם כולו... וכן צריך: **״למלאות חסרון העולם״** – אתה צריך למלאות את החיסרון של העולם! אדם שומע זאת, והוא לא יודע מאפילו איפה להתחיל... **״ולהתפלל בעבורם״** – עליך להתפלל בשביל העולם!

[1] לשון הגמ׳ היא **"חייב"** כל אדם לומר, ורבינו ממתיק זאת ואומר **"צריך"** כל אדם לומר, ומוהרא"ש תמיד היה מסביר בזה, שרבינו לא לוקח מאיתנו את הבחירה, ולכן לא אמר **"חייב"** אלא **"צריך"**.

והכלל בזה, שאסור לך להסתכל על האחר בעניין הזה, אלא רק אתה בעצמך! זאת אומרת, אתה תעסוק בתיקון העולם, ותתחיל 'עם עצמך', וממילא יהיה תיקון לכל העולם כולו...

נשוב לדברינו בעניין 'קירוב הגאולה': כשעוסקים בעניין "קירוב הגאולה", אדם צריך לקרב את הגאולה לעצמו! לדעת ש'יש לי אפשרות לשחרר את עצמי מכל השעבודים, מכל הגלות ומכל העבדות שיש בזה העולם, ולהגיע לחירות עולם – להגיע לידי גאולה!'.

ותחילה על האדם '**לדעת**' את הידיעה הזאת, כי אם הוא לא יודע מזה – הוא לא מבין מה אתה רוצה ממנו... ובא רבינו הקדוש – שזו הנשמה של משיח צדקנו, שהקב"ה שלח לזה העולם, שיקרב את כל העולם כולו אל הקב"ה... הנשמה של רבינו ירדה לזה העולם, וכבר נתנה לנו את הכוחות האלו – שאם אנחנו ניקח בתמימות ופשיטות את הלימודים של רבינו, ולא נעשה כל מיני חשבונות ובלבולים שונים וכו', רק נזכה להגיע לאמונת חכמים, ולהאמין ש'מה שרבינו אומר – זהו זה!' האדם הזה הוא הכי מאושר בחיים, והוא באמת יזכה לקרב את הגאולה!

ועוד הפעם: **בכל רגע שאתה גואל נפשך מהגלות שלה, ואתה מתקרב להקב"ה, אתה עכשיו עוסק בקירוב הגאולה השלימה!**

ועתה ניגש לדברי רבינו בתורה זו – תורה ב': רבינו מתחיל עם הפסוק הראשון של פרשת השבוע: "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לְנֶפֶשׁ לֹא יִטַּמָּא בְּעַמָּיו"; ורבינו מזכיר מאמר מהזוהר הקדוש בפרשת תרומה דף קעז ע"א [שהחלק הזה בזוהר נקרא 'ספרא דצניעותא']: '**מנוקבא דפרדשקא משך רוחא דחיי למשיחא**' – יש בעולמות העליונים נקב וחור, כביכול, שמשם נמשך רוח החיים של משיח.

**רבינו מגלה בזה סוד ששייך לכל אחד ואחד בכל יום, בכל עת ובכל שעה, ואם אדם לוקח את זה בתמימות ופשיטות – הוא 'בדרך' אל הגאולה!**

כמובן, זה לא ברגע אחד שאדם זוכה לצאת מגלותו – ולבוא לגאולה, זה לוקח זמן... צריכים סבלנות! ולכן כבר בקטע הראשון של התורה – רבינו מדבר מעניין של 'סבלנות', שצריכים 'חוטם', ורבינו מקשר את זה ללשון הזוהר הנ"ל "מנוקבא דפרדשקא" וכו' – שזה קשור לעניין של חוטם, כי הרי

משם מקבל המשיח רוח חיים – משם הוא נושם, ומהיכן זה? דרך האף, וזה ענין של 'אריכות אפיים' וסבלנות.

מגלה רבינו [זה ההסבר למה שהתחלנו להגיד, שפרשה זו נקראת בפי אנשי שלומינו שמבינים דברי רבינו פה: הפרשה של משיח]: **"כִּי עִקַּר כְּלִי זֵינוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ הוּא הַתְּפִלָּה"**; רבינו פעם אמר: **"העניין שלי 'כולו תפילה'!"** מה פירוש מילים אלו? רבינו בא לזה העולם כדי ללמד לנשמות ישראל, שעיקר ההתחברות והדביקות שלהם להקב"ה הוא ע"י התפילה!

וכמו הלשון של רבינו (ליקו"מ ח"ב סי' פד): **"דַּע, שֶׁעִקַּר הִתְחַבְּרוּת וּדְבֵקוּת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא עַל יְדֵי הַתְּפִלָּה"**; ומסביר רבינו, כי **'תפילה'** היא לשון של חיבור, וכמ"ש (בראשית ל, ח) **"נַפְתּוּלֵי אֱלֹקִים נִפְתַּלְתִּי"**, והוא לשון של חיבור (כמבואר ברש"י שם). איך מתחברים להקב"ה? אדם רוצה להיות דבוק בהקב"ה – 'תן לי כנפיים, ואני עף'... **לא ולא! מסביר לנו רבינו, שהחיבור שלנו להקב"ה הוא ע"י התפילה! יש לך פֶּה? יש לך דיבור? זה מה שיחבר אותך להקב"ה! אם אתה תהיה רציני, ותתחיל להשתמש עם הדיבור שלך...**

ומדוע דווקא ה'**דיבור**' זה מה שמקשר את האדם להקב"ה? כי כשהקב"ה ברא את האדם הראשון, כתיב (בראשית ב, ז): **"וַיִּיצֶר ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם עָפָר מִן הָאֲדָמָה"** – תחילה הוא היה גולם עשוי מעפר האדמה, ללא שום חיות, **"וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים"** – הקב"ה נפח בתוכו 'נשמת חיים', ואז **"וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה"**, ואומר על זה תרגום אונקלוס: **'וַהֲוַת בְּאָדָם לְרוּחַ מְמַלְלָא'** – האדם התחיל לדבר, הוא קיבל את **'רוח הדיבור'**.

מה זה מלמד אותנו? שמיד כשאדם קיבל את ה'**רוח חיים**' הוא התחיל לדבר. ומהי ה"**נשמת חיים**" שהקב"ה נפח באדם? אומר חכמינו הקדושים[2]: **'מאן דנפח – מדיליה נפח'**; משל לאדם שלוקח 'בלון' ונופח בתוכו אויר, מה יש בתוך ה'בלון'? את הרוח של האדם בעצמו. נמצא שאם כתוב **"וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים"**, כביכול הקב"ה נפח מעצמיותו יתברך. אלו דברים עדינים – אבל כך הוא! **בתוך הגוף– עפר הזה, יש "רוח חיים", יש 'חלק אלוק ממעל' – חלק שהוא כביכול מעצמיותו יתברך! זה מה שנכנס בתוך עפר הגוף של האדם...**

[2] יש מצטטים זאת בשם הזוה"ק, אך לא נמצא כן בפירוש בדברי הזוהר, אך מובא בכל דברי הצדיקים, ובדברי הרמב"ן הקדוש, וכן מובא בדברי הבעל התניא בתחילת ספרו.

ומה קרה אז? **״וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה״** – הוא התחיל לדבר. זאת אומרת, מאיפה ניכר שאדם אכן קיבל את ה**״רוח חיים״** הזאת? כשהוא התחיל לדבר! ואת זה יש רק לאדם לבדו, כי לבהמה אין כח הדיבור... **האדם קיבל את כח הדיבור, מתי? מיד כשהתחברה הנשמה עם הגוף!**

ומה למדים מזה? **שהקשר לאדם בין נשמתו לגופו – הוא 'כח הדיבור'!**

ואיך זה משתמר בתוך גופו? זה אחד מהנימים של הקב״ה... וכמו שמובא בשו״ע או״ח סי׳ ו׳, גבי ברכת ״אשר יצר״, שהקב״ה הוא **״רופא כל בשר ומפליא לעשות״**, מה הכוונה? מסביר הרמ״א, דהנה יש לאדם גוף שהוא **״נקבים נקבים חלולים חלולים״**, ואיך הנשמה שלא יוצאת משם? זה אחד מהנימים של הקב״ה – שהקב״ה מחבר את הגוף והנפש ביחד!

הכלל, **איך אדם זוכה לחבר הגוף לנשמה?** הרי ה׳גוף׳ הוא ״עָפָר מִן הָאֲדָמָה״, זה דבר גשמי, ויחד עם זאת יש לאדם 'נשמה', ואיך יש חיבור בין שניהם? **זה 'כח הדיבור'!** שאדם זוכה להשתמש עם כח דיבורו – לדבר אל הקב״ה!

והדיבור הוא הכלי שמחבר בין המוח – שזה ה׳מחשבה׳ וה׳נשמה׳ של האדם – אל הקב״ה! כי הגוף בעצמו, וכי אפשר לחבר אליו את המוח? הרי ה׳מוח׳ זה דבר רוחני ופנימי, ואיך תחבר בין שניהם? מה תעשה?... אמנם גבי חיצוניות המוח – יש חכמת הרפואה איך מחברים כשצריכים לתקן משהו, אבל פנימיות המחשבה והמוח – איך תחבר אותו לדבר עליון – להקב״ה? **זה 'כח הדיבור'! כל דיבור שאתה מדבר להקב״ה, אתה 'תופס' עוד חלק מהנשמה שלך, ואתה מחבר את זה בחזרה אל הקב״ה!**

ואם אדם זוכה להתמיד בזה, ולהאמין בזה, ולדעת שבכל דיבור הוא לאט לאט מזכך את הגוף שלו ולקשר אותו אל הקב״ה, הוא זוכה כל סוף שמתקיים אצלו **״נַפְתּוּלֵי אֱלֹקִים נִפְתַּלְתִּי״** – שהוא התחבר לגמרי אל הקב״ה, **עד שאפשר שכל גופו של אדם – מקודקוד ראשו ועד כפות רגליו – יהיו כלולים וקשורים ודבוקים בהקב״ה!**

כי משכן הנשמה היא אכן בתוך המוח של האדם, אך איתא בזוה״ק, שזה מתפשט לכל רמ״ח איברי האדם, כי כפי שיש לאדם רמ״ח איברים ושס״ה גידים גשמיים – כן יש לכל איבר וגיד

אור רוחני, שזו הנשמה שבתוכו, וכשאדם מזיז יד ורגל – או שאר איבריו – אומר הזוהר, שזה בגלל שעכשיו הכח הרוחני שבו אומר לו לזוז. נמצא א״כ, שיש אפשרות לאדם להגיע לכזאת דרגה עד שיהיה מזוכך לגמרי! **כל גופו!** וכלשון הפסוק שרבינו מזכיר (ליקו״מ ח״א סי׳ כב) בספר איוב (יט, כו): ״**וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹקַּ**״ – שיש אפשרות לאדם לזכך את הבשר שלו עד כדי כך שמבשר הגוף יאיר אור הקב״ה!

ואומר רבינו שם דבר פלא, שגם אם לפעמים האדם נפל קצת בדעתו, הוא עכשיו בקטנות המוחין, תהיה אפשרות **לגוף** שלו לעורר אותו חזרה אל הקב״ה! מדוע? כי אתה כבר חנכת את הגוף שלך להיות כלי לנשמה, אז עכשיו, כשהנשמה והמוח נמצאים קצת בתרדמה, הרי הגוף כבר קיבל חינוך – הוא יודע שהוא שַׁמָּשׁ להנשמה – והוא מעורר את הנשמה! זה מה שמגלה רבינו שם: **יש אפשרות לפעמים שע״י דבר גשמי אדם יזכור להתעורר חזרה אל הקב״ה!**

ואכן, מדברים פה מְזֻבָּרִים נוראים, שרוב בני־אדם לא מצליחים להבין זאת, ואומרים שכל הגשמיות זה מניעות וכו׳ וזה ׳מההתחלה עד הסוף׳ – ״כל הגוף שלי, כל היצר הרע שלי, כל הניסיונות שלי, כל הבית שלי – אמנם זכיתי להתחתן, אבל יש מניעות ובלבולים הן מצד הפרנסה, והן משאר עניינים״, **ורבינו מגלה שבעצם הכל רוחניות, והכל כדי להחזיר אותך חזרה אל הקב״ה – אם יש לך שכל... ותזכה לקיים ״וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹקַּ״, וזה סובב והולך בעיקר על ׳שלום־בית׳, וכמו שכתוב בפרשת בראשית, כשברא הקב״ה את חוה וַתֵּבִיאָהּ אל האדם, אמר אדם הראשון** (בראשית ב, כג) **״זֹאת הַפַּעַם עֶצֶם מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי״ – הוא זכה לדעת ׳זה חלק ממני׳... ופה הפסוק אומר ״וּמִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹקַּ״ – שיש אפשרות שדייקא ״מִבְּשָׂרִי״ לראות את הקב״ה!**

הכלל, מה שאתה חושב שזה ׳מניעה׳ ו׳בלבול׳, בעצם אתה בטעות גדולה מאד... כי יש לך אפשרות להפוך את הכל לרוחניות, רק אם יש לאדם שכל, והוא יודע ומאמין במה שרבינו אומר כאן!

וכל זה הוא הקדמה לדברי רבינו פה: ״**כִּי עִקַּר כְּלִי זֵינוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ הוּא הַתְּפִלָּה**״; ואנחנו מנסים מקודם להסביר מהי ה׳**תפילה**׳ הזאת, מה עניינה של

׳**תפילה**׳ – חיבור רוחניות וגשמיות ביחד!

דהנה רבים נבוכים בעניין זה של תפילה, ואפילו יראי ה׳, הם יודעים את מעלת התפילה, אבל לא זכו לקבל את הלימודים של רבינו, ומחמת שהוא יודע את החשיבות של תפילה – הוא מגיע לתפילת שחרית או מנחה, הוא יכול לעמוד בתפילת שמונה־עשרה רבע שעה או חצי שעה, למה? ״כי הנה אני עומד עכשיו בתפילה, על־כן אנצל את הזמן שאני לפני הקב״ה״... **בשעה שרבינו מלמד אותנו איך בכל דקה ורגע אתה יכול להתפלל! אתה לא מוכרח לחכות עד שיגיע זמן התפילה...** יש אנשים שחושבים שכדי להתפלל, אני מוכרח להיות במקום מסוים – בבית־הכנסת דיקא, או אצל הארון־קודש, שאכן מקומות אלו בודאי עוזרים לבן־אדם להתקרב להקב״ה ומעוררים אותו, אבל **איפה היית עד עכשיו...**

ואכן, את התפילות הקבועות בוודאי צריכים לבוא בזמן לביהכנ״ם ולהתפלל במנין – שחרית, מנחה וערבית, אבל לא שאדם יחשוב שהוא יכול להתפלל רק כשהוא ניגש אל הארון־קודש, אלא גם בכל זמן! איפה היית עד עכשיו?... **היית יכול להיות בתוך הארון־קודש במשך כל היום!** וכמו שאומר רבינו ז״ל (ליקו״מ ח״א סי׳ סד), שאם אדם היה יודע שהקב״ה עומד על־ידו ושומע כל דיבור של תפילה – היה מתפלל בצורה אחרת לגמרי... **ומתי התפילה הזאת? רק כשאדם נמצא בביהכנ״ם או ליד הארון־קודש?... זה סובב וחולך ׳תמיד׳! יש לי את כח הדיבור, והדבר הזה מלווה אותי היכן שאני נמצא, ויש באפשרותי לקשר את הכל להקב״ה!** ואשרי מי שאיננו מטעה את עצמו, ומנצל באמת כל דקה שהוא יכול! **אין דבר כזה שאדם משועמם... אין לו מה לעשות...**

שמעון הצדיק התחיל את המשנה השניה במסכת אבות – כפי שקיבל מאנשי כנסת הגדולה – וקבע לנו: ״**עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל הַתּוֹרָה, וְעַל הָעֲבוֹדָה, וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים**״; נמצא א״כ, שיש לכל אדם אפשרות בכל רגע של ימי חייו לעסוק במשהו... העמוד הראשון: **תורה** – עכשיו אתה לומד תורה? אשריך! תלמד משהו! והנה אין לך את ה׳מוח׳ בשביל זה, אין לך ישוב־הדעת או ספר כדי ללמוד, יש עוד עמוד: **עבודה**, היא **תפילה**, וכמאמרם ז״ל (תענית ב.) על הפסוק (דברים יא, יג) ״**וּלְעָבְדוֹ בְּכָל לְבַבְכֶם**״ – **׳איזו היא עבודה שבלב?**

**חוי אומר זו תפלה׳**; אין לך את האפשרות ללמוד? יש לך ׳**תפילה**׳! תדבר אל הקב״ה!

והנה, אם לשניהם אין לך כ״כ את האפשרות, ישנו דבר נוסף – **גמילות חסדים**; לעשות צדקה וחסד! שזה כבר כולל את הכל... **אתה עוזר בבית לאשתך עם הילדים? זו ׳גמילות חסדים׳!** כי גמילות חסדים זה דבר שכולל את הכל!

ובזה יש לדקדק, מדוע אצל ׳תורה׳ ו׳עבודה׳ כתיב לשון יחיד, אך ב׳גמילות חסדים׳ לשון רבים? מדוע לא כתוב ׳**גמילות חסד**׳?... התשובה היא פשוטה: כי ענין של ׳גמילות חסדים׳ קשור למה שכתוב לפני כן: יש עמוד של ׳**תורה**׳, יש עמוד של ׳**עבודה**׳ (׳תפילה׳), ועכשיו יש עמוד של ׳**גמילות חסדים**׳ – אתה זכית ל״חסד״ – לעסוק בתורה, זכית ל״חסד״ – לעסוק בתפילה, עכשיו **תגמול** את ה״**חסדים**״ הללו (לשון רבים) עם אחרים! **תחזק בן־אדם אחר!** ותחזק באיזו דרך שאפשר... לפעמים ה׳חיזוק׳ הוא לעזור לבן־אדם בגשמיות, שזו נקראת ׳צדקה וחסד׳ בגשמיות – מסייע למישהו אחר. וכן, אדם שעוזר בבית – הן לאשה והן לילדים, וכן אדם שעוזר לחברו, **וע״י החסד הזה – החזרת את האדם לחיים שלו! הנה הוא זקוק לחסד – הוא עכשיו נצרך למשהו, הן בעניין כספי – שזקוק לכסף, צריך איזו עזרה גשמית, והן שהוא בחלישות הדעת – והוא זקוק לדברי חיזוק, והנה עזרת לו באיזו דרך שהיא, לא חסר איך לעזור לבני־אדם...** ובפרט שאנחנו יודעים מהאור של רבינו – **להדפים ספרי רבינו ולהפיץ את האור של רבינו, זו ׳גמילות חסד׳ הכי גדולה!**

נמצא שיש לאדם תמיד מה לעשות, ומה שייך שאדם ׳משועמם׳?... **אתה עייף? לך לישון! וכי יש מצוה לענות את הגוף בחוסר־שינה? אם אתה עייף – לך לישון!** חכמינו הקדושים אומרים (בר״ר ט, ו) על הפסוק (בראשית א, לא) ״**וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד**״ – ׳**זוֹ הַשֵּׁינָה**׳; שואל המדרש: ׳**וְכִי שֵׁנָה טוֹבָה מְאֹד? אֶתְמְהָא! לֹא כֵן תְּנֵינַן יַיִן וְשֵׁנָה לָרְשָׁעִים נָאֶה לָהֶם וְנָאֶה לָעוֹלָם?**׳ עונה המדרש: ׳**אֶלָּא מִתּוֹךְ שֶׁאָדָם יָשֵׁן קִמְעָא הוּא עוֹמֵד וְיָגֵעַ בַּתּוֹרָה הַרְבֵּה**׳; כי אם אדם מרגיש שהוא עייף, אין ׳ענין׳ להכריח עצמו להישאר ער וכו׳, אלא ילך לישון!

לא מדובר כשאדם רוצה לישון מתוך עצלות שבו, אלא כשהוא עייף, ומרגיש צורך לנוח – ינוח חצי שעה או שעה,

ויקום עם כוחות חדשים. וכן בלילה – מרגיש שצריך לישון, ילך לישון כמה שהוא צריך, אבל **תקום! תקום כמו בן־אדם חדש ורענן!**

כתיב בפסוק (איוב ג, יג) ״**יָשַׁנְתִּי אָז יָנוּחַ לִי**״ – ׳**אָז**׳ בגימטריא **שמונה**, רמז לדברי הרמב״ם, שבדרך־כלל אדם צריך לישון שמונה שעות, וזהו ״**יָשַׁנְתִּי אָז**״ – אם ישן בכמות של **א״ז** שעות, אזי ״**יָנוּחַ לִי**״... [ידוע שהגאון מוילנא היה ישן בערך ארבע שעות, נמצא שביומיים הוא ישן שמונה שעות, א״כ איך לפי זה מפורש הפסוק הנ״ל? אך הוא פירש עפ״י קישור סוף הפסוק ותחילתו: ״**יָשַׁנְתִּי אָז יָנוּחַ לִי**״, ואמר: ״**לִי**״ גימטריא ארבעים, ואם מחברים את זה עם ״**אָז**״ – שזה שמונה, יוצא יחדיו **ארבעים ושמונה**, שזה כמות של **יומיים** (כי ביממה יש 24 שעות, נמצא ששתי יממות זה 48 שעות), כך הוא פירש את הפסוק הזה. אך את זה לא יכולין להגיד לבן־אדם רגיל, כי **אדם צריך להכיר את עצמו!**].

**הכלל למעשה לכל אדם: אם אתה עייף – לך לישון, אם אתה רעב – לך לאכול!** א״כ מה שייך לאדם להגיד שהוא ׳משועמם׳?... **יש בני־אדם שהם משועממים, ועי״ז באים לדברים חמורים מאד! מאיפה נובע שאדם מתקרב למכשירים טמאים, רחמנא ליצלן? כי הוא משועמם, ומשתגע...** הגמרא אומרת (כתובות נט:) שהשעמום מביא את האדם לשיגעון, הוא משתגע... אבל יהודי שזוכה לדעת מהלימודים הנ״ל – אין לו שום שעמום... לא מדברים עכשיו מדברים גבוהים וגדולים, סודות התורה, אלא בפשטות: **אתה יכול עכשיו להיות עסוק במשהו – או לימוד התורה, או תפילה או צדקה וחסד!** וזה שייך לכולם – הן לגברים, הן לנשים והן לילדים, **תעשה משהו!** ׳אין לי כח׳... למה אין לך כח? אתה עייף? לך לישון... אתה רעב? לך לאכול... **יש כ״כ הרבה מה לעשות בחיים! ותדע שבכל דבר שאתה עושה – אתה מקשר את עצמך להקב״ה!**

ועל כולם – זה מה שרבינו מגלה לנו כאן – יש לאדם את ״**כלי זין של משיח**״; מה זה ׳**כלי זין**׳? לא צריכים הרבה פירושים לזה... ׳כלי זין׳ פירושו ׳**נשק**׳. היום, שהעולם כ״כ מפותח, ויש כל מיני סוגים של נשק – מה שפעם לא ׳חלמו׳ על זה, ויש דברים מאד מאד מסוכנים... ׳נשק׳ כמו אטום וכו׳, והנה אדם חושב שיהיה למשיח צדקנו כזה ׳נשק׳ – פצצות וטילים וכו׳, **אך כשאמר רבינו את התורה הזאת –**

**תורה ב׳, אמר רבינו: ״משיח יכבוש את העולם בלי יריה אחת של חומר–נפיץ!״** [בלשונו באידיש: **״אַז מָשִׁיחַ וועט אָפּנעמען דָּעם גאָר וועלט, וועט עָר ניט אויסשיסן קיין איין פּילוועל״**]; אבל יש לו **׳כלי זין׳**!

ואפשר לרמוז במילים **״כלי זין״** – ש׳זין׳ רומז לאות ז׳, שהיא גימטריא מספר **שבע**, ענין של אמונה, כי המידה השביעית היא מידת המלכות, וזה מקושר בקשר ישיר לתפילה, כי **״מַלְכוּת פֶּה״** (תיקוני זוהר הקדמה, דף יז.), כפי המידות: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות, ׳מלכות׳ זה הפה [אומרים את זה ב״פתח אליהו״, ומקורו בתיקוני זוהר הנ״ל], וזה ה׳**כלי זין**׳ של משיח!

והנה, אמנם רבינו אומר שזה הכלי זין של ׳**משיח**׳, אך הנה ידוע לנו, שרבינו אמר לר׳ נתן שיעשו ׳קיצור׳ מהתורות של ליקוטי מוהר״ן, כי ליקוטי מוהר״ן זה גדול, לכן רבינו ביקש מר׳ נתן שיעשה קיצור מהתורות, שיהיה כמו ׳מפתח׳ להתורות, וכך ר׳ נתן עשה, ואם מסתכלים ב׳קיצור ליקוטי מוהר״ן׳ בתורה זו – **תורה ב׳**, ר׳ נתן הוסיף שם כמה מילים, וזה לשונו שם: **״כִּי עִקַּר הַכְּלִי זַיִן שֶׁל ׳אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי׳ הוּא הַתְּפִלָּה״**; ובזה גילה לנו ר׳ נתן את הסוד האמור לעיל:

כי הנה אדם אומר: ״מדברים פה ממשיח, ומה קשור אליי?... זה המשיח, ומה איתי?״... **אבל אינך מבחין שיש בך את הכח של משיח!** כך רבינו אומר בפירוש (ליקו״מ ח״א סימנים ע״ח וע״ט) שבכל אחד יש את הכח של משיח!

ומה ה׳**משיח**׳ הזה?

מקום נוסף יש לנו בדברי רבינו [שיש אומרים שזה חלק שהיה בספר הנשרף – ליקו״מ ח״ב סי׳ פ״ג)], ששם רבינו אומר: ׳מָשִׁיחַ׳ נקרא ע״ש ׳**מֵשִׁיחַ אֱלִמִים**׳; כשיבוא משיח, עבודתו תהא ׳**מֵשִׁיחַ אֱלִמִים**׳ – לפתוח את הפה! **״לְהַתִּיר פֶּה אִלְּמִים״!**

וכמו שיש, ה׳ ישמור, אדם שהוא ׳אילם׳ – איננו מדבר, ויש רפואה לדבר הזה, שזה ענין של ״להתיר פה אלמים״ – אדם שהוא לא מדבר, רח״ל, הלשון שלו קשורה, או שיש איזו בעיה בכלי הדיבור – יש חמשת מוצאות הפה, והם לא עובדים, וצריכים להתיר אותם... **אומר רבינו ש׳משיח׳ נקרא ע״ש ׳מֵשִׁיחַ אִלְּמִים׳, הוא יבוא ויתיר את פֶּה האלמים!**

ומי הם ה׳**אלמים**׳ האלה? **כל זמן שאדם לא זוכה לדבר אל הקב״ה, להכניס את הכח שלו בדיבורים להקב״ה, ולדעת שעליו לקשר את הנשמה שלו אל הקב״ה – ע״י הדיבור כנ״ל, הוא בגדר ׳אילם׳...** אמנם יכול להיות שהוא מדבר, ויש לו יכולת של דיבור, אבל זה כמובא בדברי רבינו (ליקו״מ ח״א סי׳ ס), שיש אדם המדבר מתוך שינה... וכמו שידוע על בני־אדם, שהם מדברים מתוך שינה; הוא יכול להגיד דרשה שלימה מתוך השינה... הוא לא יודע כלום – והוא מדבר... הוא בתוך שינה! **אומר רבינו שם, שיש בני־אדם, שהם מסתובבים שבעים שנה, אבל כמו בתוך שינה, כמו שנמצאים בחלום – ״הָיִינוּ כְּחֹלְמִים״...** וכמאמרם ז״ל (תענית כג.) ״מי איכא דניים ע׳ שנין״ – יש כזה דבר שאדם ישן שבעים שנה...

**ואומר רבינו, שהסימן שאתה ער, אם אתה התקרב אל הצדיק, והצדיק פתח את הפה שלך ׳לא בשעה שאתה חולם בתוך השינה׳... אלא בשעה שאתה מתחיל להתעורר מתוך השינה שלך! שאתה מתחיל להבין ״איפה אני בעולם״, ואתה מתחיל לדבר אל הקב״ה! ואמנם יש בעיות, אבל מה אתה עושה עם הבעיות האלה? אתה מתבלבל ומאבד את העשתונות? לא! תגיד להקב״ה בדיוק מה עובר עליך! וזה ה׳כלי זין׳ שלך – זה הפצצות והטילים שלך! ואם היית מבחין מה קורה עם כל תפילה שאתה עושה – לא היית כ״כ נופל בדעתך ואומר ״אני אדם קטן״...**

הזכרנו לעיל את דברי רבינו, שאדם צריך ״**לִרְאוֹת וּלְעַיֵּן בְּכָל עֵת בְּתִקּוּן הָעוֹלָם, וּלְמַלְאוֹת חֶסְרוֹן הָעוֹלָם, וּלְהִתְפַּלֵּל בַּעֲבוּרָם**״; רבינו נוקט פה ג׳ לשונות, ולכאורה דברים אלה תלויים אחד בשני, והדבר האחרון שמזכיר רבינו ׳**וּלְהִתְפַּלֵּל בַּעֲבוּרָם**׳ זה הפירוש של ׳**לִרְאוֹת וּלְעַיֵּן בְּכָל עֵת בְּתִקּוּן הָעוֹלָם, וּלְמַלְאוֹת חֶסְרוֹן הָעוֹלָם**׳; כי מה הכוונה ׳**לִרְאוֹת וּלְעַיֵּן**׳? שהנה שמעת את החדשות, שמעת מה קורה בעולם, ואתה מתחיל להתפלל!

זאת לא ׳חכמה׳ גדולה סתם לשמוע חדשות, אם אתה רוצה לשמוע חדשות כדי לקיים באמת ״**למלאות חסרון העולם ולהתפלל בעבורם**״ – בסדר, אשריך... אבל לקיים את זה! ולא כמו שיש בני־אדם המוכרחים לדעת את כל חדשות... **מה יֵצֵא לך מהחדשות האלה?!** בני־אדם נופלים בפאניקה, פחדים, הוא כבר לא יודע מה לעשות עם עצמו ממה שהוא שמע...

אצל צדיקים שהיו שומעים חדשות – זה היה ענין אחר לגמרי, וכמו שראיתי הרבה פעמים אצל מוהרא״ש, וכן אנחנו יודעים שגם אצל רבינו כך היה, שרבינו היה מבקש מאנשים לספר חדשות, ומה היה נעשה מזה? סתם לדעת חדשות מתוך סקרנות? לא! אלא מה? שהנה שמעת משהו מהעולם – לא שאתה צריך לשבת אצל ה׳רדיו׳ או כלי תקשורת אחר ולשמוע... כי מה כל החדשות האלו? שגעון! אלא יצא ששמעת משהו חשוב, כי אכן יש דברים חשובים שצריכים לדעת, ואתה רואה שצריכים פה ישועות... אז למה שמעת את זה? אומר רבינו: כדי **״לעיין בתיקון העולם״** – שמעת עכשיו מה צריכים לתקן ומה חסר, **״ולמלאות חסרונם״** – עם מה? **עם תפילה!**

שמעת חדשות ומה אתה עושה עכשיו? אם אתה שבור, מלא בפחדים וחרדות ׳מה יהיה פה׳, אז מה פעלת?!... אבל אם אתה שמעת משהו, וזה גרם לך להתפלל – **״רבש״ע, צריכים ישועות פה״**... ואתה מתחיל להתפלל, בזה אתה מקיים דברי רבינו פה!

אבל הנה אדם יגיד: ׳אני בן אדם אחד קטן בתוך ביליונים של אנשים שיש בעולם׳... **אך זו הבעיה של האדם! שהוא לא מבין מה הן התפילות שלו! אתה אדם יחידי, אבל שכחת ש״צריך כל אחד לומר ׳בשבילי נברא העולם׳״ – בשבילך באמת נברא העולם, ולך יש כח! התפילות שלך שאתה עומד באיזו פינה ומתפלל – יש בו כח! על מי אתה מתפלל? בוודאי אתה מתחיל להתפלל על עצמך, ואח״כ על אחרים, על משפחתך – אשתך וחילדים, ועל כולם! ועל כל העולם! שמעת שצריכים תפילות... אז אתה חושב ׳על מה צריכים אותי? אני אדם קטן׳... אבל שכחת שבשבילך נברא העולם, ומחכים על התפילות שלך! ויש לך ׳כלי זין׳ שהוא ׳כלי זין של משיח׳ וכמו שאומר ר׳ נתן הוא ׳כלי זין של כל איש ישראלי׳!**

ואכן בתורה זו אומר רבינו שזה ׳כלי זין של **׳משיח׳**׳, אבל במקום אחר אומר רבינו שלכל אחד יש את הכח של משיח, כי אם אתה תקיים **״מֵשִׁיחַ אֱלֹמִים״** – תָּשִׂיחַ את הלב שלך ותתפלל, תראה שבאמת תקרב את הגאולה לעצמך, וזה יהיה קירוב הגאולה הכללית לכל עם ישראל!

אבל צריך להאמין בזה... הס״מ עובד חזק כדי לבטל את האדם מזה, ובזה הוא מפיל את האדם – בקטנות,

שאומר לו ״מי אתה?״ ואדם חושב ״באמת מי אני״...

בליקוטי הלכות, ר׳ נתן מדבר גבי התפילה שנדפסת בהרבה סידורים [תפילה קודם התפילה – לא של הרבי ר׳ אלימלך זי״ע], שאחד מהלשונות שם: ״מי אנכי שאזכה להתפלל לפני הקב״ה״, ור׳ נתן מאד תמה על כך בדבריו: מה זה ״מי אנכי״? **מי אנכי?! אתה חלק אלוק ממעל! יש לך נשמה קדושה וגבוהה! ואתה צריך להאמין שהתפילות שלך חשובות מאד בשמים!** ׳אבל מה... אני מכיר את עצמי... עובר עלי מה שעובר׳... **כן! ואדרבה, תפילות כאלו כ״כ חשובות! דייקא מפיו של אדם שהוא כ״כ בתוך העפר והאדמה, במדרגה מאד נמוכה, ואתה תפתח את הפה שלך ותבקש: ״ה׳, הושיעה באמת!״...**

וכמו הלשון שרבינו מזכיר בדבריו הקדושים (ליקו״מ ח״א סי׳ קי״ב), שאדם יזכה פעם להוציא כזה דיבור – הוא יכיר באמת כמה הוא רחוק, והוא יצעק: **״ריבונו של עולם, ה׳ הושיעה! תציל אותי!״...** ואדם לא יכול לתאר מה עושה תפילה כזאת! מה הוא פועל בזה! איך הוא מנענע את כל העולמות ע״י הצעקה הזאת להקב״ה! **דייקא בגלל שאתה כ״כ למטה!** ואדם צריך להאמין שיש לו את הכח הזה!

כי אתה בדיוק כמו הבריאה של אדם הראשון – ״עָפָר מִן הָאֲדָמָה״, אתה חתיכה של עפר, חתיכה של גשמיות, אבל הנה קיבלת ׳**רוח חיים**׳ – ״וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים״, ׳**איפה קיבלתי את זה?**׳ **בתוך הפה שלך! ועכשיו אתה ״רוח ממללא״ – תתחיל לדבר אל הקב״ה, ומה עשית? הכנסת את ה׳רוח חיים׳ הזאת מהקב״ה בכל רמ״ח האיברים ושס״ה הגידים שלך!** ואכן, לא ברגע אחד אדם כבר ירגיש שהוא כולו דבוק להקב״ה, כי זה לוקח זמן... וכמו הלשון של רבינו (ליקו״מ ח״א סי׳ ל״ג), שהנה באמת הקב״ה ׳מלא כל הארץ כבודו׳, והוא יתברך נמצא בכל זיז ובכל מקום בגופך, אבל – אומר רבינו שם – ״בִּמְקוֹמְךָ רַבּוּ הַלְבוּשִׁים״, אתה לבוש עם עשיריות, מאות – ואולי אלפים – לבושים שישנם על הנשמה הקדושה הזאת... היא שם בפנים, אבל יש המון לבושים, אז לא כ״כ בקלות שאדם ירגיש זאת... כ״כ הרבה מאד לבושים? עד לשמים מלא בלבושים, ובקושי יכול לזוז... הוא מרגיש שהוא כבר מזיע... **ומחי העצה? להתחיל לחוריד את הלבושים האלו!**

ומה הם ה׳לבושים׳ האלו? כלליות הבלבולים והדמיונות שעוברים על האדם, שמנסים להחליש את דעתו – ״מי אתה״ ו״מה אתה״, ואדם כבר אומר ״תעזוב אותי, אני יודע היטב שתחת כל הלבושים, הכיסויים והשמיכות האלו, יש את הנשמה הקדושה שלי!״... ובכל פעם אתה מוריד עוד כיסוי כזה, וממילא אתה מתקרב אל הקב״ה...

זה **״כְּלִי זֵינוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ – וְכָל אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי״**.

ממשיך רבינו ואומר: **״וְכָל מִלְחַמְתּוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה וְכָל הַכְּבִישׁוֹת שֶׁיִּכְבֹּשׁ – הַכֹּל מְשָׁם״**; ידועים דברי רבינו שאמר, שיכולים לדקדק בלשונו כמו בפסוק. וגם כאן נוכל לדקדק במילים **״הַכֹּל מְשָׁם״**, מה העניין בזה? יובן עפ״י דברי הפסוק (דברים ל, ד): **״אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ ה׳ אֱלֹקֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ״**; **״מִשָּׁם״** היינו מן המקום הנמוך והרחוק הזה שאתה נמצא בו – **משם** תבוא הישועה שלך! **דוקא משם**! כי הקב״ה אוהב בן אדם שהוא **״מכיר את מקומו״**, הוא יודע ׳כן, אני רחוק, ואני צריך ישועה! עובר עלי׳... וזה בכל מיני עניינים – הן עם האדם בעצמו, הן בשלום–ביתו, הן עם ילדיו והן בפרנסתו, בכל הדברים שעוברים עליו, **מה אתה עושה?** נופל בחלישות הדעת... מתוסכל... אך אדם צריך לזכור היטב את הלימוד הזה של **״מִשָּׁם״** – מכל מה שעובר עליך, אתה יכול להפוך את העניין להקב״ה! איך? לבקש: **״רבש״ע, אמנם אני ׳שם׳ – אבל ׳מִשָּׁם׳ יְקַבְּצֶךָּ!״** – הקב״ה יקח אותך **׳מִשָּׁם׳**!

וכל זה כשיש לאדם שכל, והוא מבין: ׳למה עובר עלי מה שעובר? כי הקב״ה רוצה לשמוע את התפילות שלי מן המקום הזה! ומי יודע אם היה עוד בן אדם בעולם – מיום בריאת אדם הראשון – שהיה במקום הזה שבו אני נמצא עכשיו!׳... יש בני אדם הבטוחים ׳לא היה עוד בן אדם כמוני... אני כבר הכי גרוע שיש׳... אז מה קורה? הוא נופל בחלישות הדעת – ׳אני הכי גרוע, ומי צריך אותי׳... אבל הוא לא מבין ש׳הביאו אותך למקום נמוך כזה, כדי שאתה עכשיו **׳מִשָּׁם׳** תצעק להקב״ה!׳ תבקש: **״רבש״ע, אני באמת הכי גרוע, ואני יודע שרק אתה יכול לעזור לי!״** ומה עשית? גרמת שהוצאת את כל הנשמות וכל הדברים מעומק הקליפות – וקרבת אותם להקב״ה... אלו דברים נוראים ונפלאים מאד, אבל אדם צריך פשוט **להתיישב קצת בדעתו** ולהבין זאת.

הנה אנחנו אומרים בבוקר את פרשת העקידה, ויש תפילה נפלאה אח״כ [מודפסת בכל הסידורים], ושם אומרים שבזכות עקידת יצחק נזכה לישועות וכו׳, ואומרים שם כמה פסוקים: ״**וְנֶאֱמַר עַל יְדֵי נְבִיאֶךָ: ה׳ חָנֵּנוּ**״ – תחונן אותנו ותרחם עלינו, ״**לְךָ קִוִּינוּ**״ – אנחנו מקווים רק לך, ״**תֶּהִי זְרֹעָם לַבְּקָרִים**״ – תן לנו כח! ׳**לַבְּקָרִים**׳ י״ל פירוש אחד: הנה מגיע יום חדש, תן לנו כח! ״**אַף יְשׁוּעָתֵנוּ בְּעֵת צָרָה**״ – פירשו צדיקים: ״**אַף**״ – זה ״**יְשׁוּעָתֵנוּ בְּעֵת צָרָה**״, כלומר – דהנה מצד אחד ״**אף**״ זה ענין של ׳חרון אף׳, ומצד שני כפי שמסביר פה רבינו, זה ענין של ׳אריכות אפיים׳, בחינת (ישעיהו יא, ג) ״**וַהֲרִיחוֹ בְּיִרְאַת ה׳**״ – שיהיה לו אף חזק ובריא, וכשזוכה לכזה ״**אַף**״, אזי זה ״**יְשׁוּעָתֵנוּ בְּעֵת צָרָה**״...

הכלל, עובר על האדם ענין של ׳**חרון אף**׳, וקשה לו מאד, אבל כשהוא מהפך את זה ל׳**אף** קדוש, שהוא מבקש מהקב״ה ישועה – ״**רבש״ע, רק אתה יכול לעזור ליז**״ זו הישועה הכי גדולה! ושם בתפילה ממשיכים ואומרים פסוק נוסף: ״**וְנֶאֱמַר: וְעֵת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמֶּנָּה יִוָּשֵׁעַ**״; הנה אדם מרגיש את עצמו ב׳עת צרה׳, בבחינת ״**וְעֵת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב**״, הוא צריך לדעת ״**וּמִמֶּנָּה יִוָּשֵׁעַ**״ – מתוך הצרה בעצמה הוא נושע! רק אם אדם יודע מה לעשות... שהוא מפרש שיחתו לפני הקב״ה, הוא צועק להקב״ה מתוך הצרה הזאת, עי״ז באה לו הישועה, שזה סוד ״**וּמִמֶּנָּה**״ דייקא הוא ״**יִוָּשֵׁעַ**״!

הזכרנו בימי פורים את דברי השל״ה הקדוש: ׳**וּמִמֶּנָּה** אותיות ׳**וּמֵהָמָן** – ״**יִוָּשֵׁעַ**״... שזה אותו ענין האמור, שלפעמים עובר על האדם כזו ׳עת צרה׳ – הוא הסתבך עם מישהו רשע, רחמנא ליצלן, אז הוא מתייאש ומתבלבל לגמרי... אבל כשהוא יודע שהקב״ה סיבב והביא את הדבר הזה רק בשביל ״**הַשְׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלֵךְ**״ – ׳אני רוצה לשמוע אותך׳, זה כבר ענין אחר לגמרי...

ודיברנו בשביעי של פסח, שזה כל העניין שהיה באותו זמן, שהקב״ה הביא את עם ישראל לכזה מצב קשה, דחוק, צר ולחוץ, מחמת ״**הַשְׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלֵךְ**״ – ׳אני רוצה לשמוע אתכם!׳... כי לפעמים אצל בן אדם, כל זמן שהוא לא כ״כ לחוץ – ׳בסדר, אני מסתדר׳... אבל אם ח״ו מגיע לעת לחוץ ו׳מבוי סתום׳, הוא כבר רואה שאין לו עצה אחרת... **ואשרי מי שיש לו שכל, והוא לא מחכה לחגיע לסף הייאוש, אלא הוא כבר מזדרז ומתפלל:**

**"רבש"ע, אני רואה שיש פה דברים הזקוקים לישועתך!"...**

ועוד הפעם: **אתה צריך להאמין, שאתה גורם ישועה לא רק לעצמך, אלא לכל העולם כולו!** כי אם **"בשבילך נברא העולם"**, ואתה צריך **"לעיין בתיקון העולם"** ו**"למלאות חסרונם"**, במה תמלא את החיסרון? יש לך כלי מיוחד שאתה ממלא עמו חסרון העולם? הבה ונתבונן: במה אתה רוצה למלאות חסרון העולם? בבריאות? בכסף? וכי יש לך משהו שעל–ידו אתה יכול למלאות את החיסרון של העולם?... עם מה תמלא את חסרון העולם?... וכי אתה רופא – שתוכל למלא חסרון הבריאות? וכי יש לך בנק בין–לאומי ואתה מוכן לתת כסף לכולם?...

אך זה מה שמסיים רבינו ואומר: **"ולהתפלל בעבורם"** – שבתפילה שלך **אתה יכול** למלאות את חסרון העולם ולעסוק בתיקון העולם! **כן, התפילה הקטנה שלך!** אתה חושב "מי אני" ו"מה אני", אך תזכור היטב דברי רבינו ב'שיר נעים' [המודפס בתחילת ליקוטי מוהר"ן, ורבינו בעצמו כתב את זה, ורימז בו את ראשי התיבות של שמו]: **"וְאַל תְּהִיֶה כַּפִּיל הַגָּדוֹל, אֲפִלּוּ כְּשֶׁמְּשַׁכֵּחוּ בְּחָטְמוֹ הָעַכְבָּר – לֹא יִבְעַט בּוֹ, וְכָל זֶה מֵחֲמַת שְׁטוּת שֶׁאֵין יוֹדֵעַ מִפַּחְוֹ"**; עומד לו פיל גדול, עכבר לפניו זה צחוק... עם הציפורן של האצבע הקטנה הוא דורס אותו לגמרי... אבל הנה הוא נגע לו באף – שגם בזה מונח סוד גדול, מדוע דווקא ב'אף' הוא נגע לו, כי זה כל דברינו – בעניין שמירה על החוטם כנ"ל, והנה העכבר נגע לו באף – והוא מתבלבל לגמרי... **איפה אתה? אתה לא יודע שאתה פיל?!** [הוא מעולם לא הסתכל במראה, אז הוא לא יודע שהוא פיל...], זה בסך־הכל עכבר קטן שנכנס לך באף... אבל איננו יודע מהכח שלו!

שזה כל העניין האמור, שהנה העכבר נכנס לו ב'אף', שזה כל הסוד האמור: **'אף'** זה ענין של **"וְתִתְהַלָּתִי אֶחֱטָם לָךְ"** – ענין של תפילה להקב"ה, שזה **'רוח חיים'** של משיח כנ"ל, וכמו שאומר רבינו – שזה מהאף, בבחינת **"וַהֲרִיחוֹ בְּיִרְאַת ה'"**, שזה ענין 'אריכות אפים', ומה שייך ענין של 'אריכות אפיים' לתפילה?

כי זאת צריכים לזכור היטב – כשמדברים מתפילות ופעולת ישועות, אדם אומר "אני צריך לראות מיד את הישועות, אני מתפלל – והנה ישועה"... אבל זה לא הולך ככה, מנסים אותך אם אתה רציני... זה לא

כמו מכונה של שתיה – מכניסים כמה מטבעות, ויוצא לך פחית של שתיה... זה קל מאד – מכנים, יוצא, והנה שותה – ׳מְחַיֶּה׳!... אז אדם אומר ״כך צריך להיות בתפילה – הנה הכנסתי מטבע, לחצתי על הכפתור, ואני מחכה – איפה הפחית?״... **אבל על האדם לדעת: צריכים אריכות אפיים בתפילה! צריכים ״וְתִהְלָּתִי אֶחֱטָם לָךְ״ – צריכים ׳חוטם׳!**

וכמה? לא אומרים לך כמה! מנסים את כל אחד כפי העצבים שלו... לא אומרים לך כמה תפילות אתה צריך, אבל **אל תסתכל על זה!** תתחיל להכנים תפילות, ואין זה כמו מכונת השתייה הנ״ל – שאתה מכנים מטבעות כדי לקבל פחית של שתיה, והנה לא יוצאת הפחית, אז אתה שם עוד ועוד, כי אחר ששמת עשר, עשרים, שלושים שקל, אמנם אתה מאד צמא – אבל ״זה לא כדאי לי״... הוא ימשיך להיות צמא, ולא ימשיך לשים מטבעות – ״סתם ׳עובדים׳ עלי?״... **משא״כ כשאתה זקוק לישועה – אתה רוצה ישועה מסוימת, הרי זה משהו מכובד... וצריכים להשקיע תפילות!**

הנה אתה רוצה לזכות להיות דבוק בהקב״ה, להפוך את כל החיים שלך – שכל הבית שלך יתהפך לגן־עדן, ותתחיל לחיות כמו בן־אדם שמח ומאושר – הרי זה משהו חשוב... עשר שקל לא מספיק... גם עשרים... **צריכים להשקיע ולהכנים! כמה? לא יודעים... רוצים לראות כמה באמת אתה רציני!**

ואיך תזכה להיות חזק בזה? כשאתה יודע את התורה הזאת של רבינו ודיבורו הקדושים, שאלו הם הדיבורים של משיח צדקנו בעצמו! בואו נהיה אמיתיים, הרי רבינו אומר לנו: **׳כלי זינו של משיח׳**, מי מגלה לנו את ה׳כלי זינו של משיח׳? משיח מגלה לנו: **אתה רוצה לדעת מה ה׳כלי זין׳ שלי?** ה׳זין׳ – שרומז לספירה **השביעית**, ענין של **אמונה**, אתה רוצה לדעת? **אני אגלה לך – זו התפילה!**

שזה מה שרבינו אומר: ״**וְכָל מִלְחַמְתּוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה וְכָל הַכְּבִישׁוֹת שֶׁיִּכְבֹּשׁ – הַכֹּל מִשָּׁם**״; הרי רבינו אמר לדקדק בדבריו כמו בפסוק, א״כ מותר לנו לדקדק בלשון רבינו פה, הבה ונתבונן: ״**וְכָל מִלְחַמְתּוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה וְכָל הַכְּבִישׁוֹת שֶׁיִּכְבֹּשׁ**״ – רבינו אומר פה שני דברים: ׳מלחמה׳ ו׳כבישה׳.

ותחילה יש להבין, דלכאורה היה צ״ל ״וְכָל מִלְחַמְתּוֹ **׳שינצח׳** וְכָל הַכְּבִישׁוֹת

שֶׁיִּכְבֹּשׁ״ זה ע״י התפילה, אבל לא כן אומר רבינו, אלא ״**וְכָל מִלְחַמְתּוֹ** ׳**שֶׁיַּעֲשֶׂה**׳ **וְכָל הַכְּבִישׁוֹת שֶׁיִּכְבֹּשׁ**״, ומה העניין של ׳**עשיה**׳ במלחמה – ולא ׳**ניצחון**׳?

אך בזה רבינו מלמד אותנו דבר נורא ונפלא מאד: לפני ש׳**כובשים**׳ צריכים ׳**מלחמות**׳, ואכן לפעמים מלחמה זה לא דבר קל... בגשמיות, אם צריכים להילחם, עד שמגיעים לכבוש – זה לא כ״כ פשוט... ואדם צריך לדעת שהוא ׳לוחם׳, **והמלחמה הזאת זה רצון הקב״ה!**

וכמובן, אנחנו מדברים עכשיו ממלחמת היצר, **שהמלחמה בעצמה זו כבר הישועה! זה שאתה עומד ולוחם – זו הישועה!** כי אין שום דבר שמגיע לאדם בחינם, אלא מבקשים אותו שיילחם, והדבר הזה מוסבר ביותר בלשון הנוסח של ״**ועל הניסים**״ שאומרים בחנוכה ופורים: ״**ועל הניסים ועל הפורקן ועל הגבורות ועל התשועות**״ וכו׳, ומה הדבר האחרון? ״**ועל המלחמות**״; ולכאורה איפכא מבעיא: קודם ״**על המלחמות**״ שנעשו, ואח״כ על הניסים והפורקן והתשועות שנעשו באלו המלחמות, המלחמות זה אחרון? מהללים ומשבחים את הקב״ה ״על המלחמות״? זה צריך להיות ההתחלה – שהיו מלחמות, והיו ניסים ותשועות וכו׳...

**אבל ברוחניות זה ענין אחר לגמרי! אדם שזוכה לעמוד חזק בקשרי המלחמה, הוא יודע שהוא נמצא בשדה־קרב, הוא יודע שעליו לעמוד על המשמר ולהיזהר מהאויב שאורב עליו, והוא לא מפחד – אזי הוא ׳עושה׳ מלחמה, והאדם הזה כבר נושע... לכן מקודם מזכירים את ענין הניסים והישועות, ובסוף את המלחמות, כי אלו הישועות באות לך מחמת המלחמה הזאת!**

זה מה שרבינו אומר: ״**וְכָל מִלְחַמְתּוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה**״ המשיח, וכאמור – ׳**משיח**׳ הכוונה ׳**אנחנו**׳, כי כל אחד יש לו את הכח של משיח, וכל המלחמות שהוא יעשה – זה עם התפילה! איך אני לוחם? צריך אקדח או רימון?... **התפילה! ואתה צריך להאמין שכל תפילה שאתה מוציא מהפה שלך – זה ׳עושה׳! זה מפוצץ! זה קולע! זה מגיע!** ׳אני לא רואה׳... בוודאי שאינך רואה, אם היו לך עיניים – היית רואה... **אבל לזכות לעיניים כאלה – צריכים ג״כ לעבוד הרבה...** אבל העיקר שיהיה לאדם ׳אמונה׳! רבינו אמר, שהאמונה שאדם מאמין – זה כמו שהוא רואה בעיניו ממש; הוא מאמין שבכל תפילה

הוא יורה – ממש כמו יריה של חיצים וכדורים, וכמו שמובא בתיקוני זוהר (דף כט.), שיש נחש טמא, ויש צדיק שעומד על המגדל ויורה חיצים לעבר הנחש, ״**עַד יְפַלַּח חֵץ כְּבֵדוֹ**״ (משלי ז, כג)... וזה כל תפילה שאתה מוציא מהפה שלך!

כמה צריכים? אתה יודע כמה אויבים יש ואיזה כח גדול זה? וכמו בגשמיות, שלפעמים יורים הרבה – ועדיין לא חיסלת אותו, הוא עדיין חי... **אבל אם אתה מתמיד, ואתה לא מתייאש ולא מתעייף, אלא אתה ממשיך, סוף כל סוף תזכה לכבוש!**

שזה מה שרבינו ממשיך ואומר: ״**וְכָל הַכְּבִישׁוֹת שֶׁיִּכְבֹּשׁ, הַכֹּל מִשָּׁם**״ – שזו התכלית, שעשית מלחמה, וכבשת! הרמת דגל – ׳**זה שלי! אני כבשתי את זה**!׳...

והנה, גם בלשון ׳**כבישה**׳ יש לימוד נפלא, דהנה אדם אומר ׳יש לי יצר הרע גדול, ויש כ״כ הרבה דברים שנדמים כמניעות וכהתרחקות... מונעים אותי מלהתקרב להקב״ה׳... אז הוא אומר ׳זהו, אני רוצה לחסל אותם לגמרי, ולזרוק אותם בים... בנוקבא דתהומא רבה... שלא תהא להם שום הויה בעולם!׳... אבל הלימוד מונח בלשון רבינו פה, שמשתמש דווקא בלשון ׳**כבישה**׳, ומהי ׳**כבישה**׳?

הבה ונתבונן בגשמיות: ישנו מאכל מסוים – ירק וכדו׳, שאי־אפשר לאכול אותו אלא רק אחר שכובשים אותו [כמו מלפפון שכובשים אותו, אך מלפפון יכולין לאכול גם ׳חי׳, והכבישה משביחה אותו], ומה עושה הכבישה הזאת? הגמ׳ אומרת: ״**כבוש כמבושל**״ – דבר כבוש זה כמו שמבשלים אותו, למה? כי הנה לקחת משהו שהוא לא היה ראוי בכלל לאכילה – כמו מאכל ׳נא׳, שלא היו יכולים לאכול אותו מקודם, אם זה בשר או דגים וכו׳, שעפ״י רוב לא אוכלים בלתי־מבושל, אבל כובשים אותו, ומה קרה? **זה אותו מאכל שהיה קודם הכבישה, רק שעכשיו זה טעים מאד...**

זה מה שרבינו מלמד אותנו כאן: אם אדם הוא מתמיד, והוא רוצה להתקרב אל הקב״ה, יש דרך איך ׳**לכבוש**׳ את היצר הרע – את האויב שלו! ולזכות ׳**לכבוש**׳ אותו עד שיתקיים אצלו (משלי טז, ז) ״**בִּרְצוֹת ה׳ דַּרְכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלֵם אִתּוֹ**״ – מה שאתה חשבת הוא אויב, שבאמת הוא אויב – כדי לנסות אותך, אבל אתה **כבשת** אותו לגמרי... הוא עכשיו נהיה החבר שלך... הוא יעזור לך, הוא יתהפך

לגמרי! מה שאתה חשבת שכל הבית שלי, אשתי וכו׳, הכל מונע אותי, אך הנה אתה **כבשת** את זה, מה הכוונה ׳**כבשת**׳? זרקת או חיסלת?! ח״ו! **כבשת** אותם בכוזאת ׳**כבישה**׳ עד שזה נעשה מאכל טוב ומשובח... והנה הכל מתהפך!

וזאת אנו מוצאים גם בדברי חכמינו הקדושים – משתמשים בלשון כזאת – למשל לענייני סודות העולם וכו׳: ״**כְּבְשׁוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם**״ (עי׳ חגיגה יג.), וכן ׳**כַּהֲדֵי כָּבְשֵׁי דְּרַחֲמָנָא**׳ (עי׳ ברכות י. ועוד), שכל זה לשון של ׳**כבישה**׳, זאת אומרת, דהנה מבחוץ זה נראה כמו משהו שלילי, וכדבר לא טוב, אבל בפנימיותו יש בזה חיות גדולה מהקב״ה, ומיד כש׳**תכבוש**׳ אותו – תראה ׳**איזה מאכל טוב הוא**׳!...

נמצא א״כ, שיש תמיד ביד האדם את העניין של התיקון הזה, אך לא שם לב לכך... לא ידע מכל זה... הנה היו דברים שנראים כמונעים אותו, והוא לא ידע מה עושים, והנה הוא קיבל את הלימוד הזה של משיח צדקנו, וע״י התפילה זכית ׳**לחילחם**׳ וגם ׳**לכבוש**׳!

**זה מה שיעשה משיח צדקנו, וזה מה שאנחנו צריכים לעשות!**

וזה מה שכתוב בפרשת השבוע: ״**וַיֹּאמֶר ה׳ אֶל מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם**״, ומדקדק רש״י [ושאר מפרשים]: מהו כפל הלשון – ״**אֱמֹר׳ אֶל הַכֹּהֲנִים וְאָמַרְתָּ׳ אֲלֵיהֶם**״?

עפ״י לימוד רבינו הקדוש בתורה זו, מובן היטב: ״**אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים**״ – זה כולל הן את הצדיקים והן את כל נשמות ישראל, כי כל ישראל הם בחינת ׳כהנים׳, וכדאיתא בדברי ׳בעל הטורים׳ (פרשת יתרו) בשם המדרש, שעתידים כל בני ישראל להיות כהנים, וכמ״ש (ישעיהו סא, ו) ״**וְאַתֶּם כֹּהֲנֵי ה׳ תִּקָּרֵאוּ**״; וזה ״**אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים**״ – אל כל ישראל! ומתי אנחנו נקבל את התואר הזה של ׳**כהן**׳? הרי אנחנו ׳ישראלים׳, ואמנם יש כהנים, אבל רובם ׳ישראלים׳, ומתי זוכין להיקרא ׳**כהן**׳? התשובה היא: **כשאתה תזכה לשרת את הקב״ה! מה זה ׳כהן׳? לשון של ׳שירות׳; משרת את הקב״ה!** וכמו שהרמב״ם אומר בסוף הל׳ שמיטה ויובל (הלכה יג), שכל אדם המקבל על עצמו עבודת ה׳, הוא מתקדש קדש קדשים בקדושת הכהנים, ע״ש. נמצא א״כ כשאומר הפסוק ״**אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים**״ – זה אנחנו!

״**בְּנֵי אַהֲרֹן**״ היינו שאנחנו מחפשים מידתו של אהרן, שהיה ״**אוֹהֵב שָׁלוֹם וְרוֹדֵף שָׁלוֹם**״, אנחנו רוצים שלום – שלום בעצמנו, שלום בביתנו, שלום בין כל חברינו! ״**אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה**״ – **אדם שהוא 'אוהב את הבריות', הוא 'יקרב את כולם לתורה'!**

יש לבני־אדם כוחות נפלאים לקרב אחרים, אבל הם אינם ידועים את הדרך... והדרך היא ע״י אהבה! **הדרך לקרב את כולם הוא ע״י אהבה! תשקיע כ״כ אהבה על בני־אדם – עד שיתבטלו לגמרי!** וזה קשה לאדם להבין – 'אני אשפיע אהבה על השני? בקושי אני אוהב את עצמי... אשפיע על בני אדם?!'... אבל אדם שהוא **'אוהב את הבריות'**, למה? כי הוא יודע **'הוא נשמה כמו שאני נשמה, ואני אגלה לו כמו שאני רוצה לגלות לעצמי איך להתקרב לחקב״ה'**, אזי הוא ירגיש מיד את האהבה – בלי קנטור, בלי מוסר, בלי להוכיח! **תוכחה זה דבר כ״כ מסוכן וקשה!** וכמובא בדברי רבינו (ליקו״מ ח״ב סי׳ ח), ומביא שם את דברי רבי עקיבא (ערכין טז:): **'תמה אני אם יש בדור הזה מי שיכול להוכיח'**; אלא רק אהבה להשפיע! **שאדם מראה אהבה בפנים שוחקות – זה מנמס את הכל...** וכלשון הפסוק (משלי י, יב) ״**וְעַל כָּל פְּשָׁעִים תְּכַסֶּה אַהֲבָה**״ – זה מבטל את הכל!

זהו: ״**אֱמֹר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן**״ – אלו נשמות ישראל – ״**אֱמֹר**׳ להם, ומה תאמר להם? ממשיך הפסוק: ״׳**וְאָמַרְתָּ**׳ **אֲלֵיהֶם**״ – תגיד להם שיש להם כח הדיבור, שזהו ״**וְאָמַרְתָּ**״ – את ה׳אמירה׳ ״**אֲלֵיהֶם**״ – יש לך את זה עלידך! **יש בך כח! זה שלך! יש לך אפשרות לעשות את הכל עם הדיבור והאמירה שלך! יש לך את 'כלי זינו של משיח', ואתה יכול לקרב את כל העולם כולו להקב״ה!**

וממילא יתקיים סיום הפסוק: ״**לְנֶפֶשׁ לֹא יִטַּמָּא בְּעַמָּיו**״ – אתה תיטהר! ולא יהיה שום נפש – שום בן אדם – שיפול מהצד וייפסל, **עם הכח של דיבור ותפילה, אתה תכבוש את כולם, ותקרב את כולם להקב״ה!**

וזהי ״**הפרשה של משיח צדקנו**״ – פרשת **אמור**, שקיבלה את התואר של **'אמירה'**, כי כך הפרשה נקראת: **'אמור' – אמירה!** ורבינו הקדוש – הנשמה של משיח צדקנו – מגלה לנו מה זה **'אמור'**, ומה זה שייך לנו...

הקב״ה יעזור, שנזכה לקבל את הלימודים של רבינו בתמימות

ופשיטות גמורה, להאמין בכוחות שיש לנו, שיש אפשרות לכל אחד לקרב את הגאולה – לעצמו ולכל העולם כולו, ובקרוב נזכה באמת לראות בהתגלות משיח צדקנו לכל העולם כולו, ולראות בגאולה שלימה!

**זכות הדפסת והפצת הגיליון**

לעילוי נשמת האישה הכשרה הצדקת
חינקא חיה באבא בת רבי אברהם דוב ע״ה, ולע״נ הרה״ח ר׳ בנימין ביניש בן ר׳ יחזקאל שרגא נ״י
ולעילוי נשמת מיכל רונית ע״ה בת שרה ויצחק.

להצלחת בנימין בן אהרן נ״י וכל משפחתו ולהצלחת כל התורמים והעוסקים במלאכת הקודש שיחיו.

ולרפואתם המהירה של
נתן יחזקאל שרגא בן חינקא חיה באבא נ״י
הילד ישי בן סילקא יעל נ״י
ולרפואת צוריאל בן סגולה סיגלית נ״י
נעמי מרים בת חוה תחי׳
סילקא יעל בת אביבה תחי׳
משה בן אירן נ״י

ולע״נ ר׳ שלמה חנוך חרש ז״ל בן ר׳ ישראל משה, האשה ליאת שרה בת מרדכי ע״ה, ר׳ יעקב דוד בן אברהם ז״ל, מרת איטה בת הירש, האישה הכשרה מרת חנה בילא בת ברוך ע״ה. ולעילוי נשמת הדסה שולמית בת יצחק מנחם שיבלט״א. לע״נ אליעזר שלמה ז״ל בן בנימין שיבלחט״א. לע״נ אהרן בן שלמה ז״ל, לע״נ הילד יהונתן ז״ל בן אושרה דינה תחי׳ ולע״נ סיוון בת אליהו ע״ה

ניתן לקבל מידי שבוע במייל את הגליון ״אשי ישראל״ בכתובת
3070817gm@gmail.com
להצטרפות לרשימה התפוצה

**לתרומת עבור העלון לרפואה הצלחה וכדו׳ ניתן לפנות לטלפון:052-7691732**

breslevsheli.co.il

הודפס ׳בדפוס מוהרא״ש׳